

Сабақтың тақырыбы:

Сәкен Сейфуллин

“Аққудың айырылуы”

Мақсаты:

- 1) Қазақстанның көрнекті ақыны С.Сейфулиннің өмірі мен шығармашылығы туралы білімдерін тереңдету. «Аққудың айырылуы» поэмасымен оқушыларды таныстырып, поэмадағы негізгі идея – адал достық, шынайы, кіршіксіз, таза махаббат мәселесін көрсету;
- 2) поэманы мазмұнына сай мәнерлеп, оқу дағдыларын дамыту. Махаббат пен зұлымдықты салыстыра отырып, ізгілік жөнінде ой қорыту дағдыларын дамыту;
- 3) Адал достыққа үндеу, махаббаттың белгісі – аққуға жасалған зұлымдықты айта отырып, балалардың табиғатқа ізгілік қарым – қатынасын дамыту, қоршаған ортаны қорғауға шақыру, экологиялық тәрбие беру, жақсылық пен жамандықты ажырата білуге тәрбиелеу.

Сабақтың барысы.

I. Ұйымдастыру кезеңі.

II. Оқушылардың өткен сабақта алған білімдерін пысықтау.

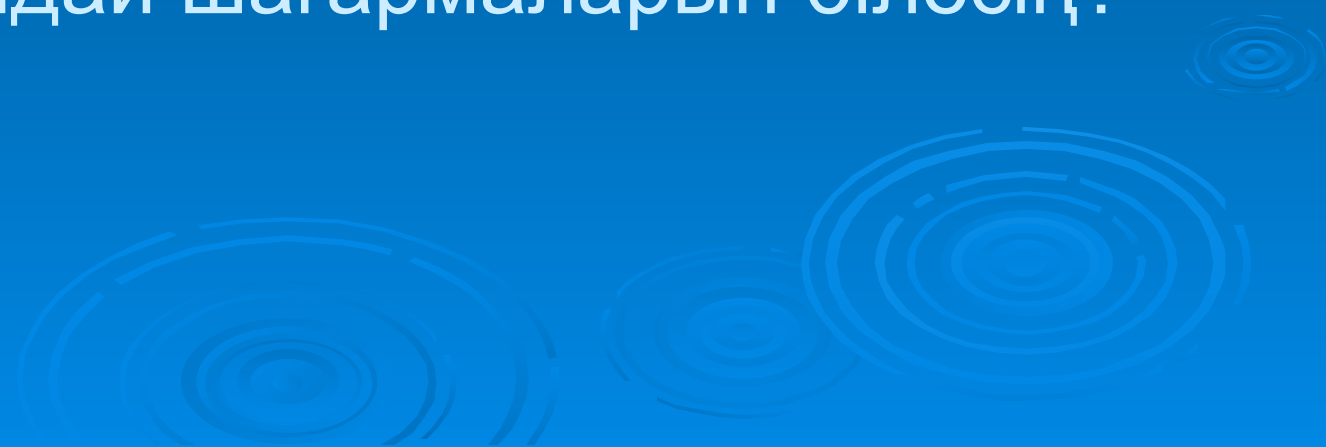
а) Біз XIX-XX ғасырлардың қандай ақын жазушыларымен таныстық?

б) **Топтық жұмыс.**

(Қысқаша мәліметті сызба бойынша толтыру.)

№	Аты-жөні	Кім болған	Өмір сүрген жылдары	Шығармалары
1	Абай (Ибраһим) Құнанбаев			
2	Шәкәрім Құдайбердіұлы			
3	Мағжан Жұмабаев			
4	Жамбыл Жабаев			

III. Жаңа сабақ мақсатымен таныстыру.

1. Сәкен Сейфуллин деген кім?
  2. Оның шығармашылығымен қашан таныстық?
  3. Оның қандай шағармаларын білесің?
-

- Бұл сөздерді қалай түсінесіңдер?

“Аққудың айырылуы” поэмасымен танысу

- Поэма деген не?
- Поэма жанрының басқа лирикалық жанрдан айырмашылығы неде?

Поэма - өлеңді повесть, өмірде болған не болуға тиіс күрделі құбылыстар мен келелі оқиғаларды, алуан-алуан адам тағдыры мен заман шындығын көлемді, желелі, эпикалық не лирикалық сипаттағы өлеңмен суреттелген шығарма

Поэмада үнемі лирикалық кейіпкер болады

Сөздік жұмысы

маржан құмы, күміс суы – коралловый песок,
серебряная вода

ғажық жар – влюбленные

көркі еді – были украшением

аққу күйі саңқылдады – слышалась лебединая несня

жұбайына аққу келді – прилетел лебедь к паре

бір мезгілде қалт етті – вдруг, в какое-то время

жасыл ұшқын жарқ етті –неожиданно блеснула искра

бұрқ атылды – выстрелил

күңіренді көл – огорчилось озеро

күйікке – к горечи

шықты шырқап биікке –поднялся высоко

төмен ағып – бросился лететь вниз

өлімді де сүйгенімен бір көрді –встретить смерть вместе
любимой

Поэманың талдауы

I. Кіріспе.

II. Екі аққудың кездесуі.

III. Мергеннің аққуды атуы.

IV. Жалғыз қалған аққудың қасіреті мен өлімі.

Топтық жұмыс

I топқа . Кіріспе.

- 1) Кіріспеде не туралы жазылады?
- 2) Көлді сипаттаған үзіндіні оқулықтан тауып, жазып, оқып бер.
- 3) Көлді сипаттаудағы теңеулерді тауып көшіріп жаз.
- 4) Көлді мекен еткен аққу қандай?(Тірек сызба бойынша жауап бер)

Қос аққу

- 5) Көлді тағы қандай құстар мекендейді?
- 6) Құстар қайтеді?

Қос
аққу

- 5) Көлді тағы қандай құстар мекендейді?
- 6) Құстар қайтеді?

II топқа: Екі аққудың кездесуі.

- 1) Бір мезгілде алыстан не естіледі?
- 2) Екі аққудың кездескен сәтін мәтіннен тауып оқып бер.
- 3) Кездескенде екі аққу қайтті?

Екі
аққу

4) Екі аққудың бұл әрекетінен нені байқадыңдар?

5) Бұл бөлімде ақын нені жырлайды?

III топқа: Мергеннің аққуды атуы.

- 1) Аққулар айрылып кеткен соң не болды?
- 2) “Суық жүрек” деп кімді айтады?
(суық жүрек деген сөздің синонимін табыңдар)
- 3) Аққуға атылған оқ немен теңелген?
- 4) Атылған оқ келге қалай әсер етті? Көл қайтті?

Көл

IV топқа: Жалғыз қалған аққудың қасіреті мен өлімі.

- 1) Аққудың сыңары қалай күңірінеді?(мәтіннен тауып оқыңдар.Өз сөздеріңмен баяндаңдар)
- 2) Зарлаған аққу мергенге не деп жалынды?
- 3) Мергеннің өзін атпасын білген аққу қандай шешімге келді?
- 4) Аққу өзінің өлімімен нені дәлелдеді?
- 5) Аққу өлімінен қандай ой түюге болады?

Бір-бірін тоқтаусыз көру,
бірге болу

Бір-бірінсіз тірлік
ете алмайды

Сүю,
құрметтеу

Мәңгілік
махаббат

айырылмайды

Жан құбылысы

жанында болмаса,

қайғыру

Мақал-мәтелдер

1. Аққу –киелі құс.
2. Аққу –құстың сұлтаны.
3. Аққуды атпа, досыңды сатпа.
4. Аққуды атуға болмайды,
махаббатты қорлауға
болмайды.

Сабақтың қорытындысы

- Дастанның тақырыбы, идеясы неде?
- Поэманың мәселесі қандай?
- Мәселені қалай шешу керек?
- Дастан сендерді неге үйретті?

Үй тапсырмасы:

- а) мәтінді мәнерлеп оқы;
- ә) әр оқушы өзіне ұнаған сюжетін іріктеп жазып алып, оның мазмұнына сай сурет салып келу
- б) мәтін бойынша берілген актив сөздерді жаттау.